

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 16089
Tarih : 05.01.2022

Sayı : 76009
Tarih : 05.01.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

AKP iktidarının yeni ekonomi modeli çerçevesinde 20 Aralık 2021 tarihinde rekor kıran döviz kurlarına yönelik düzenleme içermesi öngörülen “Kur Garantili Mevduat Sistemi” hem açıklandığı tarih itibariyle yurttaşları büyük bir zarara uğratmıştır hem de vadettiği garanti ödemelerinin anayasal bir dayanağı olmaksızın hazineye büyük bir yük getireceği görülmüştür. “Düşük faiz, yüksek kur” hedefiyle ortaya konan ekonomi modeli ve söylemler ile çelişen ve hukuki hiçbir dayanağı olmayan, halkın vergileri ile hazine garantisi verilmesinin yaratacağı borç yükünün etkileri ve yeni krizlerin engellenmesi amacıyla genel görüşme açılmasını arzu ederiz.

Meral Danış BEŞTAŞ

Meral Daniş BEŞTAŞ

HDP Grup Başkanvekili

Siirt Milletvekili

Benches

Hakkı Saruhan OLUÇ

HDP Grup Başkanvekili

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

2021 yılı ocak ayında 7,35 TL olan dolar kuru, 20 Aralık 2021 tarihine gelindiğinde 18,40 TL seviyesine ulaşmıştır. Bu durumda TL, sadece 2021 yılı içerisinde yüzde 100'ün üzerinde değer kaybetmiştir. Bu değer kaybı elbette AKP iktidarının Türkiye'yi içerisine sokmuş olduğu büyük ekonomik kriz hatta ekonomik çöküş ile açıklanmaktadır. Üretimi ve tüketimi büyük oranda ithalata bağımlı olan Türkiye'de döviz kurlarının artışı yüksek enflasyon, yüksek işsizlik, yoksulluk, geçim sıkıntısını beraberinde getirmiştir.

2018 yılında geçilen Partili Cumhurbaşkanlığı Sistemi ile TBMM, denetim ve yasama işlevini yitirmiş adeta bir noter halini almıştır. Merkez Bankası, Sayıştay, BDDK, Rekabet Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu gibi bağımsız, düzenleyici ve denetleyici kurumlar parti devlet anlayışıyla, AKP iktidarı eli ile özerkliklerini kaybetmiştir. Bu durum başta ekonomi olmak üzere kamu maliyesi ve düzenini olumsuz bir şekilde etkilemiştir.

AKP Genel Başkanı, 2018 yılından bu yana 3 Hazine ve Maliye Bakanı değişikliği, 4 Merkez Bankası değişikliği yaparak ekonomiye siyasi müdahalelerde bulunmuştur. "Faiz sebep, enflasyon sonuç" gibi iktisat literatüründe olmayan bir politikada ısrar ederek Merkez Bankası üzerinde tahakküm kurarak faizin düşmesini sağlamış, döviz kurları ve enflasyon da 20 yıllık rekorlar kırmıştır. Bu sonuçla beraber ortaya çıkan büyük ekonomik çöküş ile AKP iktidarı siyasi saiklerle "düşük faiz-yüksek kur-yüksek ihracat-cari fazla" sloganlarını içeren bir yeni ekonomi modeli ortaya koymuştur.

Yeni Ekonomi Modeli olarak sunulan ve yüksek kur seviyelerinin olumlu olduğunu savunan bu yaklaşımdan 20 Aralık 2021 akşamı itibariyle dolar kurunun 18,40 TL seviyesine ulaşması ile bir anda vazgeçilmiş, Merkez Bankası'nın sattığını açıkladığı 8 Milyar Doları aşkın tutar ile kura müdahale edilerek 11 TL seviyelerine düşürülmüştür. Aynı anda AKP Genel Başkanı, "Kur Garantili Mevduat" olarak tanımladığı yeni bir sistemi açıklamıştır. Bu sistem daha önce savunulduğunun aksine hazineden yurttaşa örtülü faiz olarak kur dalgalanmalarına karşı bir garanti verileceğini belirtmektedir.

Bilindiği üzere yurttaşların mevcut ekonomik politikalara güvenmediğinin en net göstergesi döviz mevduatlarındaki artıştır. Yurttaşlar iktidara ve onun ekonomik politikalarına güvenmediği için dövize yönelik taleplerini arttırmaktadır. Bu talep yoğunluğu dövizin değerini

daha da arttırmakta, TL'nin değerinin düşmesine sebep olmaktadır. Mevcut enflasyon ve faiz oranları karşısında da doğal olarak yurttaşların kendilerini koruma altına aldığı bilinmektedir.

Kur Garantili Mevduat sistemi ile dövize olan talebi düşürmek, dolayısıyla döviz fiyatlarının artışını önlemek amacı olsa da aradan geçen kısa süre içerisinde döviz mevduatlarının artmaya devam ettiği görülmüştür. Ayrıca yurttaşlar bu garantilere güvenip TL'ye geçmezlerse, TL değersizleşmeye devam edecek, ortaya çıkacak ödeme farkı hazine tarafından karşılanacak, bu sebeple kamu harcamaları büyük oranda artacaktır. Aradan geçen iki haftalık süreçte bile döviz kurlarının yüzde 15'in üzerinde bir artış yaşadığı görülmekte bugün itibariyle kur 13,50 seviyelerinde seyretmektedir.

Sonuç olarak, Kur Garantili Mevduat Sistemi yatırımcılar için hiçbir şekilde kaybettirmeyen bir sistem olup olası kayıpların doğrudan hazineden karşılanacağı belirtilmiştir. Söz konusu kayıpların karşılanması için bir ödenek gerektiği açıktır ve ödeneğin belirlenmesi için yeni bir bütçe planlanmasının yasal olarak düzenlenmesi gerekmektedir. Hem hazinenin olası zararlarının önüne geçmek hem de hukuksuz bir şekilde düzenlenip kamu kaynaklarının bir siyasi amaca doğrudan hizmet etmesinin önüne geçmek için TBMM'de bir genel görüşme gerçekleştirilmesi elzemdir.